

LATVIJAS REPUBLIKA
DAUGAVPILS NOVADA DOME

Reģ. Nr. 90009117568, Rīgas iela 2, Daugavpils, LV5401, tālr. 654 22238, fakss 654 76810, e-pasts: dome@dnd.lv, www.dnd.lv

PASKAIDROJUMA RAKSTS

Daugavpils novada pašvaldības 2021.gada 1.februāra saistošajiem noteikumiem Nr.71

„Daugavpils novada pašvaldības budžets 2021.gadam”

Daugavpils novada pašvaldības 2021.gada budžets ir izstrādāts atbilstoši likumu „Par budžetu un finanšu vadību”, „Par pašvaldību budžetiem”, „Par pašvaldībām”, Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likuma, “Par valsts budžetu 2021.gadam”, Pašvaldības finanšu izlīdzināšanas likuma un citu normatīvo aktu prasībām.

Daugavpils novada pašvaldības budžets ir pašvaldības finanšu sistēmas funkcionālais pamats un tā veidošanas procesa galvenie uzdevumi ir maksimāla visu materiālo un finanšu resursu izzināšana, noteiktiem mērķiem paredzēto izdevumu noteikšana, lai novada pašvaldība varētu veikt likumā „Par pašvaldībām” noteiktās funkcijas, nodrošinot tās pēc iespējas tuvāk novada iedzīvotājiem un sagatavoties Administratīvi teritoriālās reformas (turpmāk - ATR) ieviešanai. Daugavpils novada dome nodrošina Daugavpils novada 28 pašvaldības budžeta iestāžu, kuru struktūrā ietvertas 48 iestādes konsolidāciju 15,3 milj. *euro* apmērā.

Daugavpils novada pašvaldības konsolidētais 2021.gada pamatbudžets veido 25 milj. *euro* ieņēmumu un 29,1 milj. *euro* izdevumu daļu. Daugavpils novada pašvaldības budžets sastāv no pamatbudžeta un ziedojumiem un dāvinājumiem. Novadā ir uzkrāti ziedojumi un dāvinājumi 599 *euro* apmērā, kuri tiks izlietoti atbilstoši ziedotāju norādītajam mērķim.

Daugavpils novada pašvaldības attīstības stratēģiskais mērķis ir panākt sabalansētu Daugavpils novada teritorijas attīstību, iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanu, dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanu un prasmīgu izmantošanu. Daugavpils novada ilgtermiņa prioritāte ir stiprināt novada kapacitāti, lai to panāktu ir apstiprinātas 4 vidējā termiņa prioritātes, kuras ir ņemtas vērā 2021.gada budžeta sagatavošanā (paskaidrojuma raksta 2.pielikums).

1. Vidējā termiņa prioritātei - *novada cilvēkkapitāla produktivitātes palielināšanai (U1)*, kuras mērķis ir prasmīgs, uzņēmīgs, ekonomiski un sociāli aktīvs un aizsargāts, kreatīvi domājošs novada iedzīvotājs. Attīstības plānā noteikto uzdevumu veikšanai 2021.gada budžetā ir novirzīti 11,8 milj. *euro*. Ir atbalstīti vairāki šīs programmas izvirzītie uzdevumi, paredzot vislielāko šī finansējuma daļu vispārējās izglītības kvalitātes un pieejamības uzlabošanai 5,6 milj. *euro*, sociālās izslēgtības mazināšanai novada sabiedrībā 3,9 milj. *euro* un atbalstīt uz profesionālām vērtībām veidotu izglītības sistēmu ar mūsdienīgu saturu un metodēm, piešķirot 0,6 milj. *euro*.
2. Vidējā termiņa prioritātei - *kvalitatīvas dzīves telpas pieejamības nodrošināšana novada teritorijā (U2)*, kuras mērķis ir daudzfunkcionāla, droša, kopta, arhitektoniski sabalansēta,

harmoniski iekļauta kultūrvidē un dabas ainavā, ar daudzveidīgu piemērotā mājokļa, sociālās infrastruktūras un publiskās telpas piedāvājumu nepiesārņotā vidē, garīgām un fiziskām aktivitātēm labvēlīga, novada iedzīvotājiem telpiski un finansiāli pieejama telpa, kas veido cilvēku garīgi bagātu, labestīgu, sabiedriski iekļautu, saglabā veselību, vairo atbildības sajūtu un vēlmi pilnveidoties, kopumā uzlabojot cilvēku dzīves apstākļus un vairojot novada pievilcību. Attīstības plānā noteikto uzdevumu veikšanai 2021.gada budžetā ir novirzīti 13,6 milj. *euro*. Ir atbalstīti vairāki šīs programmas izvirzītie uzdevumi, paredzot vislielāko šī finansējuma daļu pašvaldības darbības efektivitātes uzlabošanai 3,9 milj. *euro*, pašvaldības pieejamības uzlabošanai 0,8 milj. *euro*, novada transporta tīkla tehniskā stāvokļa uzlabošanai 1,7 milj. *euro*, sniegto komunālo pakalpojumu pārvaldības uzlabošanai 0,7 milj. *euro*, videi draudzīgu siltumapgādes pakalpojumu nodrošinājumam 0,8 milj. *euro*, sociālo pakalpojumu sniegšanas bāzes uzlabošanai 2 milj. *euro* un mūsdienīgas pieejamās publiskās teritorijas veidošanai 1,3 milj. *euro*.

3. Vidējā termiņa prioritātei - *novada ekonomiskā potenciāla izmantošanas efektivitātes celšana (U3)*, kuras mērķis ir veiksmīga ekonomiskā darbība, kas veido stabilu pašvaldības budžeta ieņēmumu (nodokļu) bāzi, paplašina nodarbinātības un sistemātisko ienākumu iespējas novadā, kā rezultātā paaugstinās dzīves līmenis novada teritorijā, Attīstības plānā noteikto uzdevumu veikšanai 2021.gada budžetā ir novirzīti 0,5 milj. *euro*. Ir atbalstīts šīs programmas uzdevums – veidot uzņēmējdarbības attīstībai labvēlīgu vidi un atbalsta sistēmu.
4. Vidējā termiņa prioritātei - *novada kultūras un dabas telpas identitātes saglabāšana (U4)*, kuras mērķis ir apzinātas, radoši un efektīvi izmantojamās, veiksmīgi pozicionētas, cauri laikiem saglabājamās novada kultūras un dabas vērtības, kuras izraisa lepnumu un piederības izjūtu novadam, veicina reģiona sabiedrības saliedētību, nodrošina telpas vitalitāti, jo ir tās attīstības avots. Attīstības plānā noteikto uzdevumu veikšanai 2021.gada budžetā ir novirzīti 3,2 milj. *euro*. Ir atbalstīti vairāki šīs programmas izvirzītie uzdevumi, paredzot vislielāko šī finansējuma daļu dažādu novada sabiedrības grupu pieejamības kultūras pasākumiem un profesionālajai mākslas nodrošināšanai 1,5 milj. *euro* un līdzsvarotu, kvalitatīvu bibliotēku pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai 0,4 milj. *euro*, novada kultūras mantojuma objektu aizsardzības, saglabāšanas un popularizēšanas sekmēšanai 0,5 milj. *euro*.

Stratēģija un no tās izrietošie teritorijas attīstības plānošanas dokumenti ir pamats pašvaldības budžeta sastādīšanai, investīciju piesaistei un atbalsta sniegšanai.

Pašvaldības budžeta ieņēmumu apjomu ietekmē novada ekonomiskā aktivitāte, to raksturo novada attīstības līmeņa indekss, kā arī iedzīvotāju skaits un blīvums, ekonomiski aktīvo vienību skaits, un citi rādītāji, kuri pēdējos gados Daugavpils novadā pārsvarā ir ar negatīvu tendenci (paskaidrojuma raksta 5.pielikums).

Arvien vairāk sarūk iedzīvotāju skaits novadā, 2019.gada laikā par 484 iedzīvotājiem. Sarūk lielākoties darbaspējas vecuma iedzīvotāju skaits, 2019.gada laikā par 614 iedzīvotājiem, t.i. 127% no kopējā iedzīvotāju skaita samazinājuma. Darbaspējas vecuma iedzīvotāji novadā ir 67%, savukārt bezdarba līmenis sasniedzis 10,7%, kad vidēji Latgalē tas ir 15,4%. Lielākais bezdarbnieku skaits ir Naujenes, Skrudalienas un Maļinovas pagastā. Tāpēc joprojām ir svarīgs aktīvās nodarbinātības pasākums „Algotie pagaidu sabiedriskie darbi”, kas tika uzsākts 2012.gadā, aizstājot krīzes laikā īstenoto pasākumu „Darba praktizēšana ar stipendiju pašvaldībās”. Novadā ir izveidotas 210 šādas darba vietas, kuru atlīdzība tiek finansēta no valsts budžeta līdzekļiem. 2021.gada pirmajā pusgadā ielānotas 215 darba vietas, atlīdzība bezdarbniekiem 258 000 *euro*.

Iedzīvotāju blīvums novadā ir samazinājies par 4 cilvēkiem uz kv.m Naujenes un Kalkūnes pagastā, par trim Laucesē, par 2 cilvēkiem tas ir sarucis Kalupes, Višķu, Maļinovas, Biķernieku, Tabores, Skrudalienas, Demenes pagastā un pārējos par 1 cilvēku. Jāatzīmē, ka Daugavpils novads iedzīvotāju skaita ziņā ir 13.lielākais starp Latvijas novadiem, kaut gan 2017.gadā bija 9.lielākais. Platības ziņā joprojām ieņemam 4.vietu, sastādot 1872,46 kv.km.

Pašvaldības 2021.gada budžeta ieņēmumi plānoti 25 milj. euro, kurus veido Iedzīvotāju ienākuma nodoklis - 6,6 milj. euro (turpmāk - IIN), nekustamā īpašuma nodoklis (turpmāk - NIN) 1,2 milj. euro, Dabas resursu nodoklis - 0,5 milj. euro, 14,5 milj. euro budžeta transferti, 1,8 milj. euro ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un 0,3 milj. euro citi ieņēmumi.

Budžetā plānoti **transferti** 14,5 milj. euro sastāda 58% no ieņēmumiem, tos veido dažāda veida mērķdotācijas 5,5 milj. euro, Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu līdzfinansējumam 1,1 milj. euro un dotācija no pašvaldību izlīdzināšanas fonda (turpmāk – PFIF) 7,3 milj. euro. Papildus tam Latgales reģiona pašvaldības saņēma speciālo COVID seku novēršanas dotāciju, kas Daugavpils novadam piešķirta 0,5 milj. euro.

Dotāciju no PFIF nosaka pēc vērtēto ieņēmumu apjoma un izlīdzināmo vienību skaita pašvaldībā, tas ir iedzīvotāju skaits - 1 vienība, bērni vecumā līdz 6 gadiem - 2,34 vienības, bērni un jaunieši vecumā no 7 līdz 18 gadiem - 3,26 vienības, darbaspējas vecumu pārsniegušie iedzīvotāji - 0,74 vienības un pašvaldības teritorijas platība kv.km - 1,52 vienības. Daugavpils novadam 2021.gada budžeta izlīdzināšanas fonda aprēķinā ir 36787, par 2,9% mazāk kā pērn (37 861 vienības), 2016.gadā, kad tika ieviests PFIF sadales šāda veida modelis, novadā bija 43022 izlīdzināmās vienības. Pret 2016.gada rādītāju vienību skaits saruka par 14,49%, savukārt iedzīvotāju skaits šajā laika posmā par 2988, kas ir par 12 %. Jāpiebilst, ka izlīdzināmo vienību skaits samazinās straujāk kā iedzīvotāju skaits. Diemžēl pēdējos gados stabili samazinās iedzīvotāju skaits īpaši bērnu un jauniešu vecuma grupā, kā arī darbaspējas. Dotācijas aprēķinam 2021.gada budžetam izmanto iedzīvotāju skaitu uz 2020.gada 1.janvāri - 21977.

Daugavpils novada pašvaldībai 2021.gadā izlīdzināmie ieņēmumi uz 1 izlīdzināmo vienību pēc izlīdzināšanas ir 402,31 euro (2020.gadā - 420 euro, 2018.gadā - 363 euro, 2017.gadā - 339 euro), kad vidēji valstī tas ir 427 euro. Daugavpils novada pašvaldības vērtētie ieņēmumi pēc izlīdzināšanas ir 14,8 milj. euro (2020.gadā - 15,9 milj. euro), kas ir par 1,1 milj. euro mazāk kā 2020.gadā, un veido 7% samazinājumu pret 2020.gadu. Samazinājums ir ļoti augsts, jo vidējais samazinājums ir 3,3%. Tāpēc 2021.gada janvārī Ministru kabinets piešķīra papildus iepriekš minēto speciālo dotāciju 0,5 milj. euro.

IIN ieņēmumu prognoze pašvaldības budžetā balstīta uz Finanšu ministrijas budžeta prognozi 2021.gadam, ņemot vērā, ka no 2021.gada noteikts, ka pašvaldības saņem 75% no valstī iekasētā IIN. Daugavpils novada pašvaldībā 2021.gadam IIN plānots 6,6 milj. euro, kas ir 0,6 milj. euro mazāk nekā pērn.

NIN 2021.gadā plānots 1,2 milj. euro, t.sk. plānojam iekasēt nodokļa parādus par iepriekšējiem gadiem. (PFIF aprēķinā NIN prognoze 948 749 euro).

Ieņēmumus no **Dabas resursu nodokļa** plānojam 521,2 tūkst. euro apmērā, kas ir 2020.gada faktiskās izpildes līmenī.

Dažāda veida **maksas pakalpojumu ieņēmumi** plānoti 1,8 milj. euro, kas ir 7% no budžeta ieņēmumiem. Lielāko daļu veido ieņēmumi par komunālajiem pakalpojumiem - 601,4 tūkst. euro un ieņēmumi par nomu un īri - 524,4 tūkst. euro.

Daugavpils novada pašvaldības pamatbudžeta izdevumi 2021.gadam plānoti 29,1 milj. euro un tie ir novirzīti pašvaldības funkciju izpildes nodrošināšanai. Pašvaldības budžets ir sagatavots, pamatojoties uz bāzes izdevumu apjomu, kas samazināts par 11%, kā arī ņemti vērā un iekļauti budžetā projekti un pasākumi, kas tiek finansēti no Eiropas Savienības fondiem, no Valsts budžeta programmām un citiem ar novada domes lēmumu atbalstītiem īpašiem mērķiem. Šobrīd plānoti līdzekļi arī neparedzētiem gadījumiem 100 tūkst. euro apmērā. ATR reformas sakarā paredzamajām izmaksām Daugavpils novada pašvaldībā ieplānoti 0,4 milj. euro.

Pašvaldības budžeta izdevumu lielākā daļa, t.i. 30%, tiek novirzīta **Izglītībai** - 8,9 milj. euro. 2021.gadā ievērojamākās ieceres ir Daugavpils būvniecības tehnikuma izglītības programmas īstenošanas vietas “Višķi” mācību vietas atjaunošana, ieplānoti izdevumi uz 0,4 milj. euro, vairāku vispārējās izglītības iestāžu remontdarbiem piešķirti 0,3 milj. euro. Turpinās Eiropas Savienības fonda projekti “Atbalsts izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai” - 68,9 tūkst. euro apmērā, “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai” - 65,5 tūkst. euro,

pārrobežu sadarbības projekts “IT programmēšanas un robotikas kompetenču attīstība Latgales, Visaginas un Ignalinas pārrobežu reģionu skolās (RoboNet)” - 28,9 tūkst. *euro* un citi projekti.

2021.gada budžeta izdevumu 21% daļa ir **Sociālā aizsardzība** - 5,7 milj. *euro* un **Veselība** - 0,3 milj. *euro*. Turpinās Eiropas Reģionālās attīstības fonda (turpmāk – ERAF) projekts “Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai” – 686 tūkst. *euro*, projekta “Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai” - 88,4 tūkst. *euro*, projekts “Sociālo pakalpojumu centra “Pilādzis” energoefektivitātes paaugstināšana - 520 tūkst. *euro*, projekts “Deinstitucionalizācijas projekta īstenošana Latgales plānošanas reģionā” - 163,6 tūkst. *euro*, u.c. projekti. Piešķirti līdzekļi 41,5 tūkst. *euro* Sabiedrības ar ierobežotu atbildību “Daugavpils reģionālā slimnīca” pamatkapitāla palielināšanai.

Vispārējiem valdības dienestiem iepļānoti 4,4 milj. *euro*, t.i. 15% no kopējiem budžeta izdevumiem. 2021.gada budžetā paredzēti līdzekļi neparedzētiem gadījumiem 100 tūkst. *euro*. Paredzēti līdzekļi 392,4 tūkst. *euro* ATR ieviešanas izdevumiem, kas galvenokārt plānoti vienotu resursu vadības sistēmu iegādei un ieviešanai, gan lietvedībā, gan finanšu vadībā, Augšdaugavas novada Vēlēšanu komisijas darbībai - 80,2 tūkst. *euro*, Daugavpils novada domes ēkas remontam - 400 tūkst. *euro*.

Ekonomiskai darbībai piešķirti 3,1 milj. *euro*, **Vides aizsardzībai** - 0,4 milj. *euro*, kas kopā veido 12% no kopējiem budžeta izdevumiem. Lielākā daļa no izdevumiem - 1,2 milj. *euro* - ir valsts mērķdotācija ceļu uzturēšanai. Turpinās uzsākto ceļu remontu Naujenes, Skrudalienas, Līksnas pagastā. Īstenot paredzēts “Dienvidlatgales pašvaldību teritoriju pilsētvides revitalizācija ekonomiskās aktivitātes paaugstināšanai” projektu - 306,6 tūkst. *euro* apjomā, projektu “Dienvidlatgales pašvaldību degradēto teritoriju revitalizācija uzņēmējdarbības attīstībai” – 84 tūkst. *euro*, u.c.

Teritoriju un mājokļu apsaimniekošanai plānoti 3,2 milj. *euro*, t.i. 11%. Vairāku ciemu ielu apgaismojumam plānoti 251,9 tūkst. *euro*, Dzīvojamo māju energoefektivitātes paaugstināšanai - 120 tūkst. *euro*, dzīvojamo māju remontiem - 108,4 tūkst. *euro*.

Kultūras nozarei atvēlēti 3,1 milj. *euro*, kas veido 11% no budžeta izdevumiem. Kultūras nozarē plānoti 27 tūkst. *euro* grāmatu iegādei novada bibliotēkām, 11,7 tūkst. *euro* bibliotēku datortehnikas iegādei, 170 tūkst. *euro* Līksnas pagasta administratīvās ēkas izveidei. 2021.gadā turpinās ERAF projekts “Rīteiropas vērtības” 268,6 tūkst. *euro*, pārrobežu projekti “Dvinas/Daugavas ielejas iedzīvotāju tradicionālo amata prasmju izpēte, saglabāšana un nodošana nākamajām paaudzēm” - 62,6 tūkst. *euro*, “Mūžam jauns” - 85,8 tūkst. *euro*. Novada mēroga pasākumi ar cerību uz iespēju tos īstenot plānoti 112,9 tūkst. *euro* apmērā.

Izdevumi pēc ekonomiskās klasifikācijas plānoti šādi, 51% atlīdzībai - 14,9 milj. *euro*, 26% precēm un pakalpojumiem, kas nepieciešami funkciju pildīšanai - 7,4 milj. *euro*, pamatkapitāla veidošanai 15% - 4,5 milj. *euro*, sociālie pabalsti un subsīdijas veido 5% - 1,4 milj. *euro*, uzturēšanas izdevumu transferti - 0,8 milj. *euro*.

Atlīdzības izdevumi pieauga par 1,1 milj. *euro* salīdzinot ar 2020.gadu. Pašvaldības budžets nodrošina atlīdzības pieaugumu par 70 *euro* visiem darbiniekiem, kuriem tā noteikta minimālās algas apmērā, kā arī rasta iespēja palielināt atalgojumu arī pārējiem pašvaldības darbiniekiem. Atalgojums tiek noteikts vienāds visās novada iestādēs, atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem vienā Saimē nodarbinātajiem, ievērojot amata aprakstu un tā atbilstību Saimes līmenim, tiek noteikts algas apmērs procentos no noteiktās algas grupas, saskaņā ar likumu un Daugavpils novada domes deputātu, iestāžu vadītāju un darbinieku atlīdzības sistēmas reglamentu. Budžetā ir iestrādāts arī valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu samazinājums par vienu procentpunktu - no 35,9% līdz 34,9%.

Izdevumi, kas nepieciešami pakalpojuma nodrošināšanai un veido izmaksas par dažāda veida precēm un pakalpojumiem no pašvaldības budžeta līdzekļiem plānoti 3,9 milj. *euro*, kuri tika samazināti pret 2020.gada plānoto par 0,4 milj. *euro*.

Sociālā rakstura pabalsti iedzīvotājiem plānoti 0,6 milj. *euro* apmērā. No 2021.gada 1.februāra visa veida sociālo pabalstu izmaksa pabalsta saņēmējam tiks veikta centralizēti, ko nodrošinās Daugavpils novada Sociālais dienests, reģistrācijas Nr.90009744932.

Daugavpils novada pašvaldības **saistību apmērs** saimnieciskajā gadā un turpmākajos gados uz 2021.gada sākumu pavisam sastāda 17,1 milj. *euro*, par 2,3 mil. *euro* mazāk kā pagājušā gada sākumā. Atbilstoši aizņēmumu grafikiem plānots atmaksāt aizņēmumus 1,4 milj. *euro* apmērā. Savukārt 2021.gada budžetā plānotam aizņēmumu atmaksu 0,56 milj. *euro* pirmstermiņa dzēst, tos aizņēmumus, kas izmantoti priekšfinansējuma nodrošinājumam Eiropas Savienības fondu projektu īstenošanai un kurus plānots pēc projektu pabeigšanas dzēst no saņemtajiem Eiropas Savienības fondu līdzekļiem. Lūgt 2021.gadā Valsts kasē aizņēmumus plānotam 1,88 milj. *euro* apmērā. Aizņēmumi plānoti Eiropas Savienības fondu projektu īstenošanai, citiem mērķiem atbilstoši likumā "Par valsts budžetu 2021.gadam" noteiktajai iespējai, kā arī pašvaldības prioritārajam projektam 400 000 *euro*, paredzot īstenot Daugavpils novada domes administratīvās ēkas remontu.

Pašvaldības saistību apjoms pret 2021.gada pamatbudžeta ieņēmumiem veido 7,38%. Pašvaldības saistību apjoms ļauj izmantot pašvaldības investīciju ieceru īstenošanai aizņēmumu piesaisti, kā finansēšanas avotu, ja vien valsts sekmētu pašvaldību iespējas saņemt tos Valsts kasē, kas savukārt dotu impulsu novada ekonomiskajai attīstībai.

Pašvaldības 2021.gada budžets ir pārdomāts, piesardzīgs ieņēmumu prognozēs, bet līdz ar to ietver arī svarīgāko izdevumu nodrošinājumu, ko galvenokārt veido ATR īstenošanas izmaksas, atlīdzības un sociālo pabalstu apmēra pieauguma izmaksas. Vienlaicīgi tiek plānota arī vairāku uzsākto un jauno projektu īstenošana Daugavpils novada pašvaldībā.

Paskaidrojuma raksta pielikumi:

1. Daugavpils novada pašvaldības konsolidētais plānoto ieņēmumu un izdevumu kopsavilkums 2021.gadā pa valdības funkcijām.
2. Daugavpils novada pašvaldības 2021.gada budžeta programmas.
3. Pamatbudžeta līdzekļi Eiropas Savienības politiku instrumentu un pārējās ārvalstu finanšu palīdzības, kā arī valsts budžeta līdzfinansēto un citu projektu īstenošanai.
4. Daugavpils novada pašvaldības 2021.gadā atbalstītās Investīciju plāna ieceres.
5. Daugavpils novada pašvaldības ekonomiskās situācijas rādītāji.
6. Prezentācija - Daugavpils novada pašvaldības 2021.gada budžets.

Daugavpils novada domes
priekšsēdētājs

A.Kucins